

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XIII. Si pro te.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

tatori Seio præbenda collata sit, eidem auferri, & Caio conferri debet: Dummodo Caio, priori impetranti, dolus aut notabilis negligentia obijci non possit.

SUMMARIUM.

1. *Impetrans gratiam expectatiuam post alium, si prius in Canonicum receptus est, in assentione præbende priori impetranti postponendus est, nisi dolus aut negligentia huic obijci possit.*
2. *Executores habent iurisdictionem delegatam.*

NOTANDUM I. Canonicatus distinguitur à præbenda, adeo, ut inter duos impetrantes gratiam expectatiuam, si posterior prius in Canonicum receptus est, in assentione præbende priori impetranti postponendus sit.

Limitari tamen id debet, sicuti in fine c. dicitur: Nisi dolus, aut notabilis negligentia ei obijci possit. Exempla eius rei affert Francus hic n. 8. Felin. in c. Capitulum n. 5. hoc tit. Si primus gratiæ impetrator sciens posteriori præbendam conferri, id fieri permittat; Vel si intra terminum à collatore, aut secundæ gratiæ constituto executore, sibi assignatum, prouideri sibi non faciat, seu colationem præbende acceptare culpabiliter intermittat.

Aduertendum hic obiter, decisioni huius c. non aduersari e. eum cui 7. de præb. in 6. ubi dicitur, eum qui canonicatum à Sede Apostolica assensus est, omnibus alijs præferendum esse, etiam illi, qui literas de simili gratia prius præsentauit, priusque receptas fuit. Nam textus ille loquitur de prouisione seu collatione canonicatus in forma *Dignum* à Papa facta, per quam ius in re, & quasi dominium canonicatus seu beneficij acquiritur: hic autem sermo est de gratia expectatiua, seu mandato prouidendi: *Longè autem diuersa sunt, conferre & mandare conferri, ait Gl. in cit. c. eum cui.*

NOTANDUM II. Executor à Papa constitutus ad expediendam gratiam beneficiale, habet iurisdictionem delegatam à Pa-

pa, uti ex hoc cap. colligitur, cum dicitur, quod possit inhibere collatori, decretum interponere, & contradictores quoslibet compefcere. Et ita annotauit Gl. hic ver. certo, & alia Gl. in Clem. 1. ver. executores de offic. delegati, & uideri potest Francus hic n. 4. ubi admonet, ex doctrina Lapi. & cit. Gl. huius c. quod executor deberet esse certus ac nominatus; quemadmodum & de iudice delegato dictum in c. ad hæc 10. hoc tit. in antiq.

CAPITVLVM XIII.

Si pro te.

PARAPHRASIS.

Titius impetrauit literas executorias ad Præpositum ecclesiæ Biturenfis, ut ipsi Canonicatum, & præbendam vacantem, uel proximè vacaturam, Apostolicâ auctoritate prouideret; si Episcopi & Capituli consensus accederet. Postea uero Sempronius ad eandem ecclesiam impetratâ gratiâ, in Canonicum receptus fuit: Hoc facto, cum deinde Episcopi & Capituli consensus accederet, etiam Titio priori literarum impetranti, canonicatus collatus est. Hoc in casu, si post utriusque receptionem, præbendam vacare contingat, dubitatum fuit, uter alteri anteposendus sit; Respondet Bonifacius VIII. Sempronium esse in præbenda eius assentione anteposendum.

SUMMARIUM.

1. *Si primo impetranti mandetur prouideri sub conditione, & secundus prius impetrans ante illius conditionem impletam obtineat Canonicatum, is in assentione præbende primo preferitur.*
2. *Quod si Episcopus mortuus esset, aut impeditus, quo minus assensum daret cum Capitulo in mandato requisitum ad Canonicatum Titio conferendum, executor cum solo Capituli consensu prouidere non potuit, nisi in mandato expressum fuisset, ut cum consilio Episcopi executor procederet.*

NOTAN-

NOTANDVM VN. Si vni mandetur pro-
videri sub conditione, postea alteri ab-
solutè, atque ante conditionem impletam, ca-
nonicatus posteriori impetranti conferatur,
is in assecutione præbendæ præponi debet
priori impetranti & posteriori recepto. Hæc
est summaria decisio huius c. Ratio dari de-
bet: Quia conditio de futuro contingenti
suspendit quamlibet dispositionem & manda-
tum, ita vt antè non purificetur, atque ef-
fectum suum consequatur, quàm ea euenerit,
l. potior 11. ff. Qui potiores in pignore: Vbi
in §. Si colonus similem huic casum legere li-
cet: Si quis instrumenta, quæ in fundum in-
galerit, pignoris loco obligarit; deinde verò,
antequam ea intulit, alteri eadem instrumen-
ta absolutè oppigneret; ius pignoris huius
posterioris potius cèseri debet, quippe quod
effectum prius consecutum est, quàm prius,
cuius appositæ conditio postea impleta fuit.
Sic & in casu huius c. gratia posteriori impe-
tranti facta absolutè, potior cèseri debet,
quàm facta priori sub conditione, donec ea
impleatur: Consequenter si vigore eius gra-
tiæ posterior impetrans, canonicatum conse-
quatur, antequam conditio impleta sit; in as-
secutione præbendæ, tanquam potiore iure
nixus, præferendus est.

Apparet itaque, decisionem huius c. eâ so-
lùm ratione niti, quòd primo impetranti fa-
cta sit gratia conditionalis: sin autem absolutè
facta esset, in assecutione præbendæ præfe-
rendus esset posteriori impetranti, tametsi is
canonicatum prius assecutus esset, iuxta c.
præcedens, prout præter alios annotauit Ca-
pella Tholos. q. 273. Addit Gl. in Clem. vn.
ver. executorem, de concess. præb. idem di-
cendum fore, si mandato de prouidendo ad-
iecta sit conditio, si impetrans idoneus est, aut
si consensum dederit. Quia talis conditio non
mutat naturam gratiæ. Quam doctrinam et-
iam refert, & commendat Auffrelius super
cit. q. 273. Francus hic n. 4. Ant. n. 11.

QUÆRIT hic Gl. ver. assensus; Quid si
Episcopus mortuus esset, aut impeditus, quo-
minùs assensum daret; vtrum executor, sal-
tem cum Canonicorum seu Capituli consen-
su, prouidere potuisset. Videri potest esse af-

firmandum ex c. vn. Ne Sede vacante, in 6.
Sed rectè negat Gl. Quia conditio eâ manda-
to appositæ, censeatur forma eius, quâ non ob-
seruata, corrumpit mandatum, argum. c. cui de
non 27. de præb. in 6. Sed secùs dicendum, si
in mandato expressum esset, vt executor pro-
cederet cum consilio Episcopi, eo mortuo
aut impedito procedere posset, argum. c. cum
in veteri 31. de elect. Rationem dat Gl. cit.
quia actus necessariò non pendet à consilio
personæ, quod aliquis requirere tenetur, sic-
uti pendet à consensu: quandoquidem con-
siliium, ordinariè loquendo, sequi aliquis non
tenetur. Quæ de re videri etiam potest Sua-
rez lib. 8. de legibus cap. 13. n. 6. & quæ di-
cam in cit. c. cum in iure.

CAPITVLVM XIV.

Duobus.

PARAPHRASIS.

Si duo à Sede Apostolica literas executorias
de præbenda ipsis in eadem ecclesia confe-
rèda afferant, nec appareat, vter eorù lite-
ras prius impetrarit, quis eorù in assecu-
tione præbendæ præferendus? Resp. Bo-
nifac. VIII. Papa: Si vni eorum ipse Pon-
tifex canonicatum contulit, alteri autem
non contulit, sed mandauit ab ordinario
collatore, conferri: hoc in casu is præferri
debet, cui à Pontifice collatio facta. Sin
autem Pontifex vtrique contulit canoni-
catum; aut si vtrique ab Ordinario con-
ferri mandauit, tunc præferendus est is,
qui literas suas prius præsentauit, cum a-
lioquin in gratia æquales sint. Si denique
accidat, vt & in præsentando concurrant,
id est, literas simul præsentent, tum ij ad
quos spectat canonicorum receptio, &
præbendarum collatio, aut maior eorum
pars vnum ex duobus eligant, altero peni-
tus excluso: nisi ex literis Pontificis ex-
pressè appareat, mentem eius fuisse,
vt vtrique prouide-
retur.